

corporeitate: ita. f. q. fit actu in corporeum, & sine magnitudine, vel nō. & subdiuidit primum membrum questionis: dupliciter enim potest dici q. aliqua materia actu existens sit sine corporeitate & magnitudine, vnde ratio nabiliter quaritur, si talis materia sit subiectum augmenti, qualiter ex ea augmentatio fiat, vtrum, si ipsa materia sine corporeitate & magnitudine existens sit fm seipsam separata existens, aut ita q. sit in aliquo corpore: non tñ pars eius, nam, si esset pars eius, esset subiectum corporeitati & magnitudinis ipsius. Deinde cum dicitur,

VAT AB. An neutro modo fieri nequeat: nã si separata sit, aut nullum occupabit locum, veluti punctus quidam, aut uacuum, vel corpus non sensibile erit: horum autem altera non contingit, alteri necesse est in aliquo esse, quod enim ex eo oritur, id semper alicubi erit: quare & illud, aut per se, aut per accidens.

ANT. Aut impossibile vtrūq. separata enim aut nullum possidebit locum, vt punctus aliquis, aut vacuum erit, & corpus non sensibile, horum autem hoc quidem non contingit, hoc autem necesse est in aliquo esse, semper enim alicubi erit quod generatur ex eo: quapropter & illud aut secundum se, aut secundum accidens.

Determinat questionem motam, & primo ratione accepta ex parte materie vel subiecti, Secundo ratione accepta ex parte augmenti, ibi. { Amplius autem talis, } Circa primum duo facit, Primo determinat questionem prædictam ratione sumpta ex parte materie, fm q. ab ipso consideratur, Secundo fm q. consideratur à Platonis, ibi { Sed neq. puncta, } Circa primum tria facit, Primo excludit primum membrum primæ diuisionis, f. q. materia sine magnitudine sit separata existens, Secundo ibi, { Sed si in aliquo existat, } Excludit secundum membrum, f. q. materia separata à magnitudine non sit in aliquo, Tertio concludit propositum, ibi, { Melius ergo, } Dicit ergo primo, q. vtrūq. membrum secundæ diuisionis est impossibile, & primo hoc ostendit quatum ad hoc q. impossibile est materiam sine magnitudine existentem per se separatam existere, quia, si sit separata, oportet alteri duorum esse: quorum vnum est, q. nullum possideat locum, sicut punctus, cuius nō est locus, eò q. omnis locus dimensionem habet aliquam: aut oportet sit materia sine quantitate existens occupet locum aliquem, q. sit aliquis locus vacuum, Nam vacuum dicitur locus non repletum sensibili corpore, vel etiam oportet q. sit quoddam corpus nō sensibile, Nam vacuum nihil aliud dicebant, nisi corpus non sensibile, Oportet enim dicere vacuum corpus, propter dimensionem spacij: non sensibile autem, propter vacuitatem, horum autem duorū alterum est impossibile, f. q. sit vacuum, vel corpus non sensibile, Similiter impossibile est q. materia separata existens nullum possideat locum: materia enim est, ex qua generantur corpora sensibilia: hoc autem, ex quo corpora sensibilia generantur, necesse est in aliquo loco esse: semper enim videm⁹ q. id, qd generatur, ex eo quo generatur est alicubi, i. in aliquo loco determinato. Ibidem autem est quod generatur ex aliquo, vbi fuit id, ex quo generatur: ergo oportet id, ex quo generatur aliquid fm materiam, esse alicubi, vel per se vel per accidens, per se quidem fm opinionem antiquorum Philosophorum ponentium materiam corporum naturalium esse aliquid corpus actu, pura ignem, aut aerē, aut aqua: per accidens autem secundum opinionem Platonis, & suam, qui ponebat materiam esse ens in potentia, Deinde cum dicitur,

VAT AB. At vero si sit in aliquo, & ita quidem si unctum sit ut nihil illius aut per se aut per accidens sit, multa profecto vel que fieri nequeant enient, Dico autē, ut si ex aqua

fiat aer, idem non erit, aqua mutationē subeunte, sed quia in aqua, ut in vase materies eius est. Nihil enim vetat, in finitas esse materias: quare & actu fieri. Adde quod, nec ita aer ex aqua oriri videtur, ut permanente aqua, aer inde egrediatur.

Sed, si in aliquo existit, siquidem separatum ita vt non illius fm se, aut fm accidēs aliquid sit, contingunt multa impossibilia. Dico autē, verbi gratia, si generabitur aer ex aqua, non aqua erit transmutata, sed propterea q. in aqua vt in vase inest materia eius, cuius est infinitas enim nihil prohibet materias esse: quapropter & generari actu. Amplius neq. sic videtur generari aer ex aqua, vt exiens à manente.

Excludit secundum membrum ostēdit q. materia separata à magnitudine non sit in aliquo, & primo proponit quod intendit, & dicit, q. si materia sine magnitudine existens ita sit in aliquo corpore separata à substantia eius, q. non sit aliquid eius per se vel per accidens, contingunt multa impossibilia, & manifestat hunc modum ponēdi, puta si ponamus, q. quando generatur aer ex aqua, non fiat hoc per trāsmutationem aquæ, ita, f. q. materia aquæ amittat formam aquæ, & recipiat formam aeris, sed sicut si materia aeris esset in aqua, sicut in vase, Secundo ibi, { Infinitas enim, } Ponit rationes deducentes ad incōueniens, quarum prima est, q. si in aqua præter materiā est etiam materia aeris, præ ratione potest esse in aliqua alia, & sic in infinitū: præsertim, quia ex vno possunt infinita generari successiue, & ita sequeretur, q. nihil prohibeat esse infinitas materias in aqua: sed ex materia qualibet potest aliquid actu generari: ergo sequeretur q. infinita possint actu generari ex vna & eadem aqua, ita, f. q. quod quid potest generari in potentia, simul pot. generari actu.

Secundam rationem ponit, ibi, { Amplius neq. sic, } Et dicit q. non videmus aliquid huius generari ex aliquo, puta aerem ex aqua, sicut quod exit ex aliquo permanente, puta cum vinum exit à dolio non transmutat, videmus, n. q. generatur ex corrupto, sicut supra dictum est, oportet autem id, quod sensibile apparet, accipere vt principium in Scientia Naturali. Deinde cum dicit,

Satius igitur fuerit, inseparabilem omnibus materiam tribuere, ut pote que una numero eademque sit, ratione non vna.

Melius ergo est facere inseparatam materiā eadem & vnā numero, ratione autē non vnā.

Concludit veritatem dicēs, q. melius est dicere, q. materia sic inest omnibus, q. non separatur ab eis, tanquam nihil eorum existens, Sed q. vna & eadem numero sit materia omnium, & differat solum ratione, sicut supra dictū est: & secundum hoc nō erit separata à magnitudine, sed in vnoquoq. actu magnitudinis subiecta.

LECTIO. XIII.

Nullum magnitudine carens posse esse augmentatus, nisi subiectum ostenditur.

At vero, nec puncta nec lineas, corporis materiam pot. esse idem de causis oportet.

Sed neq. puncta ponēdum, neq. lineas corporis esse materiam propter easdē causas.

Supra Philosophus ostendit q. non est possibile subiectum augmenti esse id quod nullam habet quantitatem actu, sed in potentia tantū, sicut est materia. Et, quia quidam posterunt materiam corporum esse quid mathematicum, ideo Philosophus hic ostendit q. nihil quod caret magnitudine potest esse subiectum augmenti. Caret autem quantitate in genere mathematicorum punctus quidem

ANT. Tex. c. 28.

Materia separata à magnitudine non est in aliquo.

Prima rō.

Secūda rō.

Sensibile ap. parens accipit vt principium i. scia. Naturali.

VAT AB.

ANT. Tex. c. 29.

Materia est vna numero & nō differt nisi secundū rationem.

VAT AB.

ANT.

Materia nō est aliquid mathematicum.